

Nota Lokaal Gezondheidsbeleid Pijnacker-Nootdorp 2025-2028

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	5
Terugblik Gezondheidsbeleid 2020 – 2024	6
Context en achtergrond	10
Participatie	14
Visie, uitgangspunten, speerpunten 2025 t/m 2028	15
Uitvoeringsplan Lokaal Gezondheidsbeleid 2025 t/m 2028	23
Monitoring en evaluatie	34
Afkortingenlijst	35

Samenvatting

Samen gaan we voor een inclusieve en veerkrachtige samenleving waarin iedereen kan meedoen, gelijke kansen krijgt en in staat is om te gaan met de uitdagingen van het leven. Zo hebben we het vastgelegd in onze Visie op een veerkrachtig sociaal domein (2024). De nota Lokaal Gezondheidsbeleid 2025-2028 kan gezien worden als een uitwerking op deze visie. En gaat in op hoe we de goede gezondheid van onze inwoners bevorderen. Als we het hebben over gezondheid, bedoelen we Positieve Gezondheid. Positieve Gezondheid is het vermogen van mensen om zich aan te passen en eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven.

De nota is interactief tot stand gekomen met vele betrokkenen, met name onze maatschappelijke partners en GGD Haaglanden, in aansluiting op de wensen van inwoners.

Terugblik 2020-2024

Het Lokaal Gezondheidsbeleid 2020-2024 ging uit van vier speerpunten:

1. Bevorderen van een gezonde leefstijl voor jongeren en volwassenen
2. Inzetten op preventie genotmiddelen en overmatig gamen/gebruik social media
3. Bevorderen van welbevinden
4. Bijdragen aan gezonde leefomgeving

Om hier invulling aan te geven zijn veel interventies ingezet. We meten het succes af aan bijvoorbeeld positieve ervaringen van partners, deelname aantallen, enthousiasme van deelnemers en gemeten effecten.

Enkele voorbeelden van succesvolle interventies uit het beleid van 2020-2024:

- Sociaal Vitaal is een beweeg- en gezondheidsinterventie voor 65-plussers die is uitgevoerd door de SWOP, beweegcoach senioren, SBJ Samen Sterk en de GGD in Pijnacker-Noord, Nootdorp en Delfgauw. Deelnemers voelen zich na afloop fitter, gezonder, minder eenzaam en hebben meer kennis over bewegen.
- FitStap is een praktisch, laagdrempelig beweegprogramma voor iedereen waarbij wandelen centraal staat en er aandacht is voor gezonde voeding en mental coaching. FitStap is meerdere malen uitgevoerd in Pijnacker, Nootdorp en Delfgauw. Het aantal deelnemers stijgt jaarlijks.
- Met het wetenschappelijk onderbouwde landelijke programma Gezonde School helpt de Gezonde Schooladviseur van GGD Haaglanden om integraal aan de hand van vier pijlers (educatie, schoolomgeving, signaleren en beleid) een effectief en efficiënt preventieprogramma voor schoolgaande jeugd op te stellen. Scholen hebben de vrijheid om zelf te kiezen wat het best bij de school past. Momenteel (stand december 2024) hebben zes basisscholen met een of meerdere vignetten Gezonde School, maar veel scholen zijn ook op andere wijzen actief bezig met thema's als welbevinden, gezondheid en milieu. Er is dus geen verplichting om dit via het gezonde schoolprogramma te doen.
- De JOGG-regisseur en Gezonde School adviseur van de GGD Haaglanden werken samen in de aanpak Gezonde Kinderopvang om de kinderopvanglocaties in Pijnacker-Nootdorp gezonder te maken op de thema's voeding, bewegen en sport in de leefomgeving. Kinderopvanglocaties zijn enthousiast over de menukaart Gezonde Kinderopvang met erkende interventies.

Wat gaan we doen in 2025-2028

We zetten in op zeven speerpunten en doelen:

1. Bevorderen van een gezonde leefstijl
 - a. Meer inwoners voldoen aan de beweegnorm en eten voldoende groente en fruit
2. Bevorderen van mentale gezondheid
 - a. Voorkomen en terugdringen van eenzaamheid
 - b. Mentale weerbaarheid en veerkracht bij jongeren en jongvolwassenen bevorderen
 - c. Bevorderen acceptatie LHBTQ+ jongeren
 - d. Bespreekbaar maken van suïcidale gedachten en deskundigheidsbevordering suïcidepreventie bij professionals en vrijwilligers
3. Preventie genotmiddelen
 - a. Verminderen van alcoholgebruik, met specifieke aandacht voor jongeren onder de 18 jaar;
 - b. Preventie van vapes onder jongeren;
 - c. Aandacht voor het terugdringen van overige (trend)middelen.
4. Gezond ouder worden
 - a. Het risico op vallen te verminderen of te voorkomen (valpreventie);
 - b. Ouderdomsziekten uit te stellen door een gezonde leefstijl;
 - c. Welbevinden en sociale contacten te bevorderen.
5. Gezondheidsverschillen verkleinen
 - a. Het terugdringen van gezondheidsachterstanden in de eerste duizend dagen van een kind;
 - b. Selectieve preventie door interventies te richten op kwetsbare inwoners;
 - c. Het bevorderen van gezondheidsvaardigheden.
6. Gezonde leefomgeving
 - a. We werken aan een omgeving waar de druk op gezondheid zo laag mogelijk is, rekening houden met klimaatverandering (zoals hitte).
 - b. We zetten in op een omgeving die uitnodigt tot bewegen, groen, ontmoeten en meedoen voor iedereen (inclusie).
7. Vaccinatiegraad Rijksvaccinatieprogramma
 - a. Het monitoren van de lokale vaccinatiegraad van het Rijksvaccinatieprogramma;
 - b. Het doen van onderzoek naar redenen waarom ouders hun kinderen wel of niet laten vaccineren;
 - c. Anticiperen indien dalende vaccinatiegraad leidt tot risico's voor de volksgezondheid.

Om de doelen te realiseren continueren we succesvolle activiteiten die al lopen en de ketenaanpakken uit het GALA/IZA. We zetten -zo veel mogelijk- in op onderbouwde, liefst erkende en/of effectieve interventies.

Monitoren en evalueren

Het effect van lokale preventieve interventies is niet goed aan te tonen aan de hand van cijfers over de gezondheidstoestand van inwoners. Het vraagt om een monitoring van de langere termijn en af en toe gericht thematisch onderzoek naar de gezondheidssituatie van onze inwoners. GGD Haaglanden voert dit onderzoek voor onze gemeente uit. Deze onderzoeken worden met de gemeenteraad gedeeld en zijn altijd inzichtelijk via gezondheidsgids. gpdhaaglanden.nl

We sturen gericht op de uitvoering en de monitoring en volgen de trends. De monitoring en evaluatie van het lokaal gezondheidsbeleid zal met name inzicht geven aan de hand van uitgevoerde activiteiten, aantallen deelnemers en ervaringen van partners en inwoners. In het najaar van 2026 wordt de gemeenteraad in een factsheet geïnformeerd over de uitvoering/ voortgang van het uitvoeringsplan.

Inleiding

Samen gaan we voor een veerkrachtige samenleving, waarin iedereen kan meedoen, gelijke kansen krijgt en in staat is om te gaan met de uitdagingen van het leven. Individueel, maar vooral ook als samenleving met elkaar: inwoners, de gemeente, maatschappelijke organisaties, zorgaanbieders en het bedrijfsleven. Onze samenleving is gebouwd op een sterke sociale basis: inwoners zijn verbonden door families, vriendenkringen, verenigingen, netwerken, wijken en andere verbanden.

Zo hebben we het vastgelegd in onze Visie op een veerkrachtig sociaal domein (2024). Deze nota lokaal gezondheidsbeleid kan gezien worden als een uitwerking op deze visie., waar het bevorderen van een goede gezondheid bij onze inwoners als één van de drie grootste opgaven is benoemd. Als we het hebben over gezondheid, bedoelen we Positieve Gezondheid. Positieve Gezondheid is het vermogen van mensen om zich aan te passen en eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven. De focus ligt op het vergroten van de veerkracht van mensen, op het creëren van een betekenisvol leven, en niet op de ziekte die iemand heeft. Het leren omgaan met lichamelijke of psychische klachten of met tegenslagen in het leven is belangrijk voor mensen, want het versterkt hun gezondheidsbeleving.

Een integrale benadering is nodig, met aandacht voor achterliggende factoren die invloed hebben op gezondheid. Dat kunnen individuele factoren zijn, maar ook de fysieke en sociale omgeving. Het gaat om werken aan gezondheid vanuit verschillende domeinen, zoals de publieke gezondheid, gezondheidszorg, sociaal domein en de fysieke inrichting van onze wijken.

Deze nota is interactief tot stand gekomen met vele betrokkenen, met name onze maatschappelijke partners en GGD Haaglanden. Na een terugblik op de inzet en resultaten van het gezondheidsbeleid in de afgelopen periode, schetsen we de context met onder meer het wettelijk kader en de huidige ontwikkelingen. Daaruit volgen de visie, uitgangspunten en speerpunten voor de nieuwe beleidsperiode.

De nadruk hierbij ligt op standvastig beleid, verduurzamen wat goed gaat en versterken waar nodig. Waarbij we altijd aansluiten bij de behoefte van onze inwoners en samenwerken met onze partners in het netwerk. Tot slot is het uitvoeringsplan op hoofdlijnen opgenomen.

Terugblik Gezondheidsbeleid 2020 – 2024

Het Lokaal Gezondheidsbeleid 2020-2024 ging uit van vier speerpunten:

1. Bevorderen van een gezonde leefstijl voor jongeren en volwassenen
2. Inzetten op preventie genotmiddelen en overmatig gamen/gebruik social media
3. Bevorderen van welbevinden
4. Bijdragen aan gezonde leefomgeving

In het Uitvoeringsplan van het Lokaal Gezondheidsbeleid 2020-2024 is een overzicht gegeven van de activiteiten die ingezet zijn ten behoeve van de speerpunten. Daarnaast zijn meerdere speerpunten uitgewerkt in het Lokaal Preventie Akkoord 2021-2023.

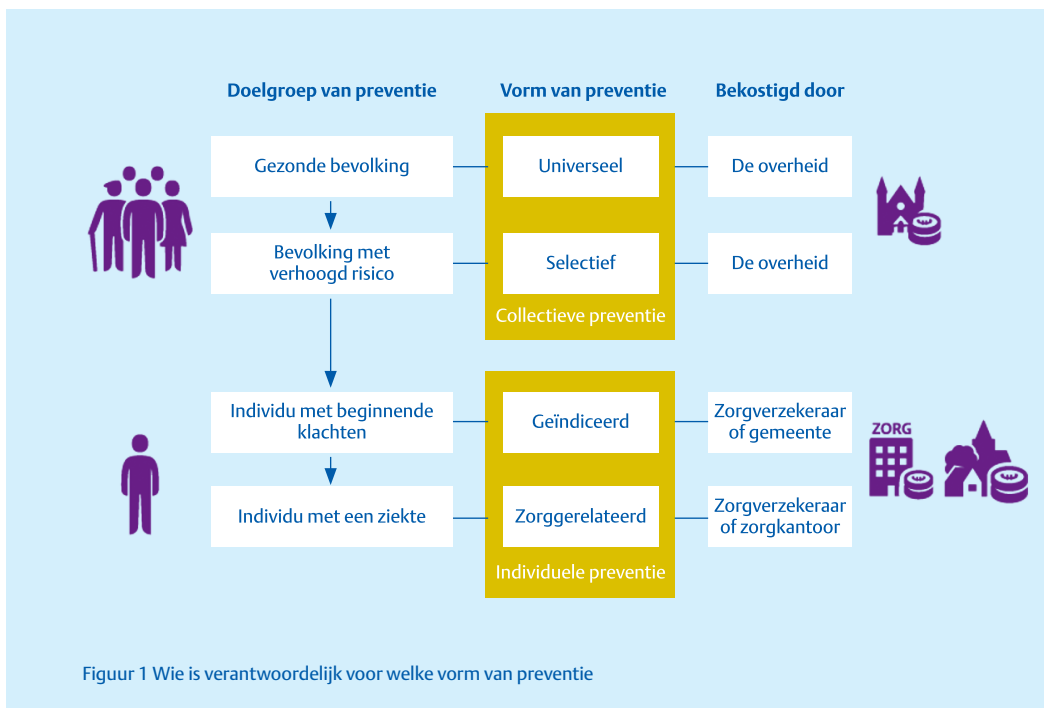
We sommen in het kort een deel van de preventieve activiteiten die zijn uitgevoerd in het kader van het gezondheidsbeleid uit de periode 2020-2024, hieronder op:

- Activiteiten in het kader van het terugdringen van roken, zoals de jaarlijkse deelname aan Stoptober, het rookvrij maken van omgevingen van o.a. scholen, sport en zorg en voorlichtingsbijeenkomsten over Vapen op het Stanislas Pijnacker.
- Ontwikkelen en uitreiken van een menukaart met het brede preventieve aanbod op scholen.
- Verstrekken van fruitcheques aan (gezonde) scholen.
- Kookworkshops voor inwoners om op een goedkope manier, gezonde voeding te leren maken.
- Scholing/ train de trainer ‘bewegend leren’ voor 21 deelnemers van negen basisscholen.
- Het FitFestival met gezondheidschecks en informatie over gezond leven is twee keer georganiseerd.
- Voorstelling Toneelstuk Broos om ouderen mishandeling tegen te gaan is uitgevoerd voor 175 deelnemers.
- Er is een KWIEK- beweegroute in Delfgauw gerealiseerd. En er zijn dementie- vriendelijke looproutes op verzoek van de gemeenteraad gerealiseerd.
- In het programma Gezond Participeren voor statushouders is veel aandacht voor een gezonde leefstijl en gezondheid. Ook in de Z- route van de inburgering, wordt hier veel aandacht aan besteed.
- Online is er een preventieaanbod mbt alcohol beschikbaar gesteld voor onze inwoners.
- Er is een IVA (Instructie Verantwoord Alcoholschenken)-training aangeboden aan barvrijwilligers van sportverenigingen. Hierin komen onderwerpen aan bod als de effecten en risico's van alcohol, wetgeving en hoe om te gaan met riskant alcoholgebruik. De training wordt verzorgd door een preventiemedewerker van Brijder.
- Teams van wijkagenten, preventiemedewerker van Brijder en jongerenwerkers hebben regelmatig voorlichting gegeven in de avonduren op straat aan jongeren over de gevaren van het gebruik van lachgas.
- Preventie heeft extra aandacht op het Stanislas Pijnacker. De school heeft een Preventie kalender gemaakt ism onze GGD adviseur. Ook wordt extra ingezet op het thema relaties en seksualiteit.
- Het programma Join Us is uitgevoerd om eenzaamheid te bestrijden bij jongeren.
- Preventieve huisbezoeken bij 70+-ers door vrijwilligers van de SWOP. Er zijn honderden inwoners thuis bezocht.

- Er is een actieplan eenzaamheid opgesteld, onder regie van SBJ Samen Sterk met meer dan 30 organisaties. Ook heeft er een grote inspiratiebijeenkomst plaatsgevonden, is er een magazine huis- aan- huis verspreid en is ook lokaal deelgenomen aan de landelijke week tegen eenzaamheid.
- Er is een hittestress- test uitgevoerd en een lokaal hitteplan voor onze gemeente opgesteld.

Daarnaast lichten we enkele grote, succesvolle interventies van de afgelopen periode uit. We meten het succes af aan bijvoorbeeld positieve ervaringen van partners, deelname aantallen, enthousiasme van deelnemers en gemeten effecten van de interventies. Deze activiteiten zullen voortgezet worden in het nieuwe gezondheidsbeleid 2025-2028.

Universele preventie is gericht op de lange termijn.

Het is veelal niet goed mogelijk om een directe link te leggen tussen lokaal ondernomen preventieve activiteiten en het effect op de gezondheid van inwoners. Veranderingen in gezondheidsgedrag zijn vaak het effect van ontwikkelingen op verschillende terreinen. Jarenlange inzet is nodig om effecten te zien. Het is dus moeilijk aantoonbaar wat het daadwerkelijke effect is geweest van een specifieke interventie uit het lokaal gezondheidsbeleid op de gezondheid van inwoners van Pijnacker-Nootdorp.

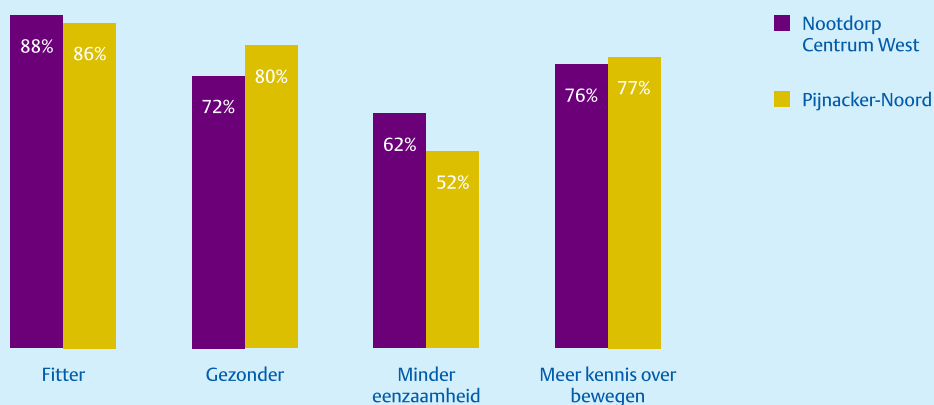
We hebben ingezet op landelijk erkende interventies waarvan we weten dat aannemelijk is dat ze bijdragen aan een gezonde(re) leefstijl. En die zoveel mogelijk uitgevoerd kunnen worden door lokale partners zoals de SWOP, het jeugd- en jongerenwerk en regionale partners, zoals Brijder preventie. Deze lijn zetten we voort in het nieuwe lokaal gezondheidsbeleid. Door deze collectieve voorzieningen, dragen we eraan bij dat onze inwoners werken aan hun gezondheid en er uiteindelijk in mindere mate een beroep gedaan wordt op individuele voorzieningen vanuit het sociaal domein en de zorg.

De samenwerking tussen volksgezondheid, sport, onderwijs en wijkzaken beschouwen we als een belangrijke succesfactor, evenals het 'Gezonde Leefstijl- overleg'/ netwerk met de lokale partners.

Enkele succesvolle interventies uit het Gezondheidsbeleid 2020-2024

Sociaal Vitaal

Resultaten van Sociaal Vitaal in Nootdorp Centrum West en Pijnacker-Noord

- Sociaal Vitaal is een beweeg- en gezondheidsinterventie voor 65-plussers in Pijnacker-Nootdorp die aan hun fitheid, gezondheid, weerbaarheid en sociale contacten willen werken. In het programma worden wekelijkse beweeglessen en daarnaast voorlichtingen aangeboden. Bijvoorbeeld over gezonde voeding, medicijngebruik en ontspannen. Plezier en ontmoeting staan centraal. Sociaal Vitaal wordt uitgevoerd door de SWOP, beweegcoach senioren, SBJ Samen Sterk en de GGD. Sociaal Vitaal is in de afgelopen jaren uitgevoerd in Pijnacker-Noord, Nootdorp en Delfgauw.

- Uit de fitheidstest van Sociaal Vitaal Delfgauw (2023):

- Aan de fitheidstest in Delfgauw hebben 120 inwoners deelgenomen. Naar aanleiding van de fitheidstest hebben 49 deelnemers zich opgegeven voor Sociaal Vitaal.
- De gemiddelde leeftijd is 74,2 jaar. De man-vrouw verhouding is 38-62%.
- De ervaren eenzaamheid onder deelnemers (77,4%) is significant hoger dan bij overige deelnemers aan de fittest (46,5%).

- Uit eindevaluatie van Sociaal Vitaal in Nootdorp Centrum-West (2022-2023):

- Aan de fitheidstest in Pijnacker Nootdorp hebben 85 inwoners deelgenomen. Naar aanleiding van de fitheidstest hebben 45 deelnemers (53% van 85) zich opgegeven voor Sociaal Vitaal
- De gemiddelde leeftijd is 74,6 jaar. De man-vrouw verhouding is 48-52%. Ongeveer 16% van de deelnemers heeft obesitas (BMI>.30) en 70,5% een verhoogde systolische bloeddruk.
- 88% van de deelnemers is van mening dat ze fitter zijn geworden en 72% voelt zich gezonder. Bovendien zegt 62% van de deelnemers dat ze minder eenzaamheid ervaren. Ook is 76% dat meer kennis over bewegen en hebben gekregen en vindt 62% dat ze meer inzicht in het omgaan met veroudering hebben gekregen.

- Uit eindevaluatie van Sociaal Vitaal in Pijnacker-Noord (2021-2022):

- Aan de fitheidstest in Pijnacker-Noord hebben 107 inwoners deelgenomen. Naar aanleiding van de fitheidstest hebben 70 deelnemers (72% van 107) zich opgegeven voor Sociaal Vitaal
- De gemiddelde leeftijd is ruim 74 jaar. De man-vrouw verhouding is 32-68%. 22% van de deelnemers heeft obesitas (BMI>.30) en 80% een verhoogde systolische bloeddruk.
- 86% van de deelnemers is van mening dat ze fitter zijn geworden en 80% voelt zich gezonder. Bovendien zegt 52% van de deelnemers dat ze minder eenzaamheid ervaren. Ook is 77% van mening dat meer kennis over bewegen en hebben gekregen en vindt 71% dat ze meer inzicht in het omgaan met veroudering hebben gekregen.

Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) en Plusactiviteiten GLI

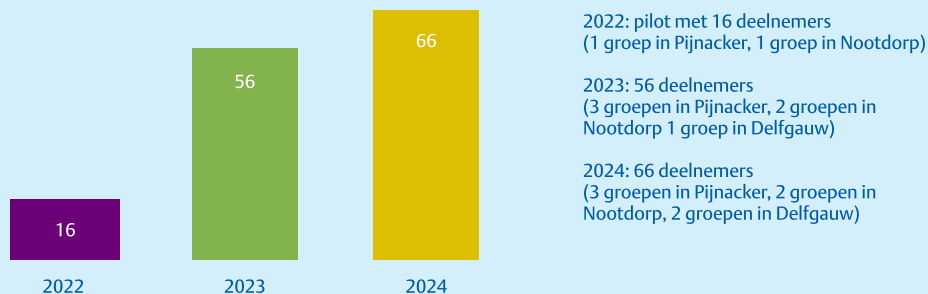
- De GLI Beweegkuur is een twee jaar durende bewezen effectieve, erkende interventie waarin de combinatie van bewegen, voeding en gedragsverandering centraal staat. Het is een ketenaanpak waarbij de samenwerking tussen gemeente en zorgverzekeraar vorm krijgt. Deze interventie helpt mensen die een te zwaar lichaamsgewicht hebben om op een gezonde manier af te vallen en hun gezondheid te verbeteren. In het GLI-programma leert de inwoner alles over gezond eten en bewegen. De GLI wordt gefinancierd door DSW. Deelnemers kunnen gebruik maken van aanvullend groepsgericht beweegaanbod, in afwachting van de start van het GLI-traject en als overbrugging naar een structureel beweegaanbod na afloop.

- Er zijn in 2023, 72 mensen gestart (die dus ook nog gezien worden in 2024/2025). Tot medio oktober zijn er in 2024, 45 mensen gestart en lopen de intakes voor twee nieuwe groepen. Naar verwachting zullen er in 2024 dan 62 mensen zijn gestart. Medio oktober staan er nog 48 mensen op de wachtlijst. Deze wachtlijst is een gevolg van enerzijds de regels die DSW heeft gesteld aan de groepsomvang, anderzijds met de tijdelijke stop van team Delfgauw door personele wisselingen. Intentie is de wachtlijst weg te werken door herstart van team Delfgauw en wellicht opstart van een team in Nootdorp. Inwoners die op de grens wonen van onze gemeente is geadviseerd om te kijken naar een plek in omliggende gemeentes indien ze daar eerder kunnen starten met een GLI.

FitStap

- FitStap is een laagdrempelig 12 weken durend beweegprogramma voor iedereen, waarbij wandelen centraal staat. Daarnaast is er aandacht voor gezonde voeding en mental coaching. FitStap wordt verzorgd door Get in Motion (Nootdorp) en Wandelen is Meer (Pijnacker en Delfgauw). Er is veel vraag naar FitStap, het is een praktische interventie, de gemeente Pijnacker-Nootdorp neemt 50% van de kosten voor haar rekening voor deelnemers.

Aantal deelnemers FitStap per jaar

Gezonde Schoolaanpak

- Met de wetenschappelijk onderbouwde landelijke programma's Gezonde School en Gezonde Kinderopvang helpt de Gezonde Schooladviseur van GGD Haaglanden scholen en kinderopvang in Pijnacker-Nootdorp om integraal aan de hand van vier pijlers (educatie, schoolomgeving, signaleren en beleid) een effectief en efficiënt preventieprogramma

voor schoolgaande jeugd op te stellen. Scholen bepalen zelf hoe het programma vorm krijgt op een school, bijvoorbeeld op welk thema wordt ingezet met erkende interventies. Thema's zijn bijvoorbeeld bewegen en sport, voeding, welbevinden, mediawijsheid, genotmiddelen.

- In november 2024 telt de gemeente zes basisscholen met een of meerdere vignetten Gezonde School.
- Voor het schooljaar 2024/2025 hebben vijf basisscholen uit de gemeente de landelijke subsidie Gezonde School (ondersteuningsaanbod) toegekend gekregen, waarvan twee scholen voor het thema Welbevinden, één voor Bewegen en Sport en één voor het thema Voeding. De Gezonde Schooladviseur heeft het Stanislas Pijnacker ondersteund bij het gezondheidsbeleid.

Gezonde Kinderopvang

- Bewegen, gezonde voeding en water drinken zijn belangrijke thema's. De JOGG-regisseur en Gezonde School adviseur van de GGD Haaglanden werken samen om de kinderopvanglocaties in Pijnacker-Nootdorp gezonder te maken op de thema's voeding, bewegen en sport in de leefomgeving. Kinderopvanglocaties zijn enthousiast over de menukaart Gezonde Kinderopvang met erkende interventies.

JOGG, gezonde jeugd, gezonde toekomst

- JOGG is een integrale aanpak waarin lokale partners samen de omgeving waarin kinderen en jongeren opgroeien structureel gezonder maken. Een gezonde omgeving maakt de keuze voor gezonde voeding en water drinken gemakkelijker en nodigt uit tot bewegen. Er wordt ingezet op omgevingen als kinderopvang, school, sport, buurt en vrije tijd. Dit betreft een systemische verandering die om een lange adem vraagt. De JOGG-aanpak heeft een start gemaakt met de lokale partners in de afgelopen beleidsperiode. Preventie van overgewicht is heel complex. Naast de leefomgeving spelen ook genetische factoren, psychische gezondheid en bijvoorbeeld armoede een rol. In de nieuwe beleidsperiode zal de JOGG-aanpak een kwaliteitsimpuls krijgen aan de hand van een stevige planmatige aanpak om verschillende omgevingen gezonder te maken, onder regie van de JOGG-regisseur. Hierbij wordt de verbinding gemaakt met de ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG). JOGG richt zich op de universele en selectieve preventie (kinderen/jongeren uit risicogroepen). KnGG richt zich op geïndiceerde en zorggerelateerde preventie voor kinderen met overgewicht en obesitas.

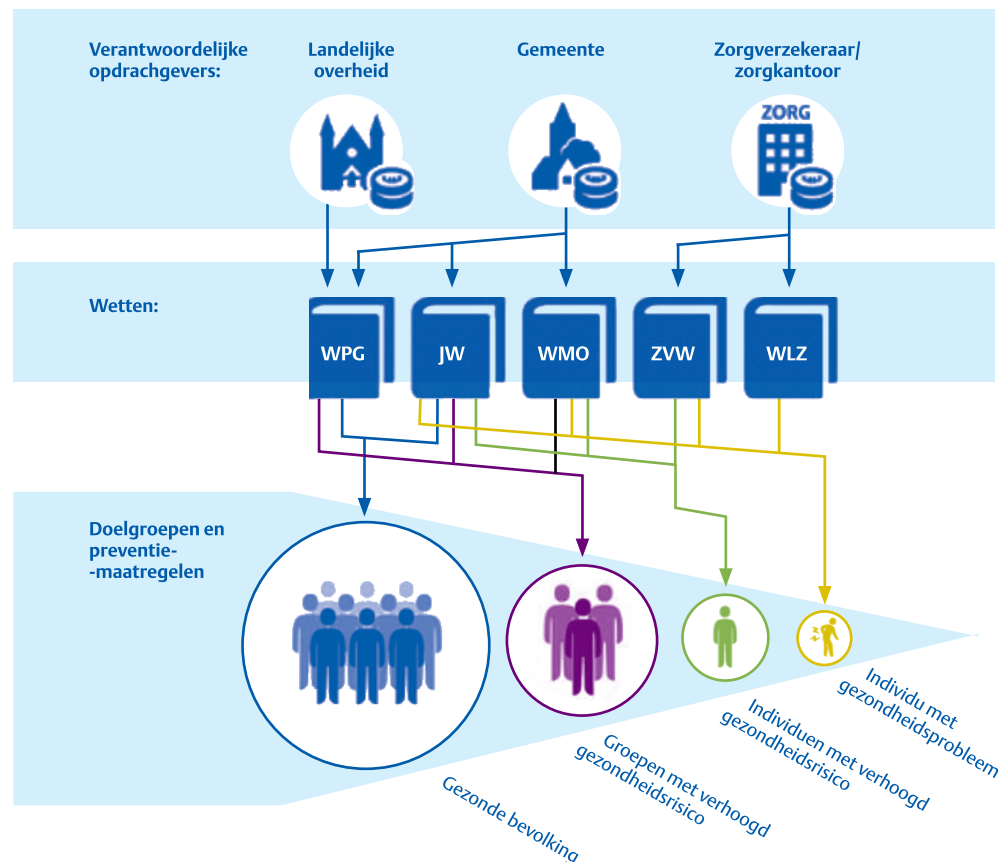
Context en achtergrond

Wettelijk kader Lokaal Gezondheidsbeleid

Wetten en verantwoordelijkheden

Er zijn vijf stelselwetten. Deze vormen de basis voor publieke gezondheid in Nederland.

Verantwoordelijkheid in beeld

Figuur 2 Toont per wet de verantwoordelijke opdrachtgevers en de doelgroepen van preventiemaatregelen
Bron: Heijink R, Struijs JN, RIVM, 2016

De wet Publieke Gezondheid (WPG) biedt het wettelijke kader voor het nemen van gezondheidsbevorderende en -beschermende maatregelen voor zowel de bevolking in het algemeen als specifieke groepen. Denk hierbij aan het voorkomen en vroegtijdig opsporen van ziekten. Preventie staat centraal binnen de WPG. Alle activiteiten zijn gericht op het voorkomen van gezondheidsproblemen en het bevorderen van welzijn. Deze wet legt tevens de basis voor samenwerking tussen gemeenten en rijk op het gebied van publieke gezondheidszorg.

Vanuit de WPG heeft de gemeente (bestuurlijke) verantwoordelijkheden op gebied van:

- Algemene taken publieke gezondheid (artikel 2)
- Infectieziektebestrijding (artikel 6)
- Jeugdgezondheidszorg (artikel 5)
- Ouderengezondheidszorg (artikel 5A)

Medio 2025 zal gemeentelijk beleid suïcidepreventie onderdeel worden van de WPG en opgenomen dienen te worden in lokaal gezondheidsbeleid^{1,2}.

Wie doet wat?

Binnen de WPG zijn de verantwoordelijkheden als volgt verdeeld:

- De rijksoverheid is verantwoordelijk voor het vastleggen van het aanbod in de WPG.
- Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de lokale invulling en uitvoering.
- Zorgorganisaties en professionals dragen de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de zorg.
- Inwoners worden geacht hun eigen verantwoordelijkheid te nemen voor hun gezondheid.

De rijksoverheid stelt iedere vier jaar een landelijke nota vast op het gebied van publieke gezondheid. De gemeente stelt binnen twee jaar na het verschijnen van de landelijke nota gemeentelijk gezondheidsbeleid vast. De gemeenteraad neemt bij het vaststellen van de nota gemeentelijk gezondheidsbeleid in ieder geval de landelijke prioriteiten in acht, zoals opgenomen in de landelijke nota gezondheidsbeleid. Door aan te sluiten bij de verkenning

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/06/28/kamerbrief-over-initiatiefwet-integrale-suicidepreventie-tk-35754-bekrachtiging-en-verdere-uitwerking-en-inwerkingtreding>

² <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-35754-3.html>

van het RIVM, wordt rekening gehouden met de landelijke prioriteiten. De gemeente heeft de wettelijke taken vanuit de WPG betreffende algemene publieke gezondheid, ouderengezondheidszorg en infectieziektebestrijding belegd bij GGD Haaglanden. De wettelijke taken betreffende de Jeugdgezondheidszorg zijn belegd bij Stichting JGZ Zuid-Holland West.

Rol en taken GGD Haaglanden

In de regio Haaglanden werkt Pijnacker-Nootdorp nauw samen met andere gemeenten in de gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden (GGD & VT).

De wettelijke taken uit WPG betreffende algemene publieke gezondheid, ouderengezondheidszorg en infectieziektebestrijding zijn ondergebracht bij GGD Haaglanden.

Algemene taken publieke gezondheid betreffen in ieder geval:

- Het verwerven van inzicht in de gezondheidssituatie van de bevolking (epidemiologie)
- Het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen
- Het bijdragen aan opzet, uitvoering en afstemming van programma's voor preventie en gezondheidsbevordering
- Medisch milieukundige zorg
- Technische hygiënezorg
- Psychosociale hulp bij rampen
- Beleidsadvisering

Naast de taken uit de WPG, is Veilig Thuis onderdeel van de gemeenschappelijke regeling van de GGD. Evenals de forensische geneeskunde en het toezicht op de kinderopvang.

Er zijn aanvullende afspraken gemaakt met de GGD over de uitvoering van het gezondheidsbeleid, zoals de Gezonde Schoolaanpak.

Wet integrale suïcidepreventie

De Wet integrale suïcidepreventie is in juni 2024 aangenomen en wordt opgenomen in de Wet Publieke Gezondheidszorg. Gemeenten worden wettelijk verplicht om lokaal beleid te ontwikkelen gericht op suïcidepreventie. Dit beleid moet een plek krijgen in de lokale nota gezondheidsbeleid. De wet treedt op zijn vroegst medio 2025 in werking. Activiteiten rondom Suïcidepreventie worden opgenomen in de lokale preventie-agenda van Beschermd Wonen Beschermd Thuis (BWBT) Pijnacker-Nootdorp.

Integraal werken aan gezondheid

Figuur 2 laat zien dat de gemeente niet alleen vanuit de WPG verantwoordelijkheden heeft voor preventie, maar ook vanuit de Jeugdwet en de Wmo.

We zien landelijk, maar ook lokaal de urgentie van een brede transformatie van zorg naar gezondheid toenemen. De druk op de zorg neemt toe, met toenemende kosten en personeelstekorten. Er vindt vergrijzing plaats en het mantelzorgpotentieel neemt af. Dit vraagt om integraal denken, regionaal samenwerken, een brede blik op gezondheid en een stevige inzet op preventie.

Hierbij spelen diverse ontwikkelingen:

Positieve Gezondheid

Positieve Gezondheid is het vermogen van mensen om zich aan te passen en eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven.

Een integrale benadering is nodig, met aandacht voor achterliggende factoren die invloed hebben op gezondheid. Dat kunnen individuele factoren zijn, maar ook de fysieke en sociale omgeving. Het gaat om vanuit diverse domeinen integraal te werken aan gezondheid, zoals de publieke gezondheid, welzijn, gezondheidszorg, sociaal domein en de fysieke inrichting.

Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2024/Landelijk Gezondheidsbeleid 2025-2028

Het RIVM blikt elke vier jaar vooruit op de ontwikkelingen in de volksgezondheid en zorg. In de nieuwe Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV- november 2024) beschrijft het RIVM vijf grote opgaven op weg naar 2050. Deze zullen naar verwachting overgenomen worden in het nieuwe landelijke gezondheidsbeleid 2025-2028:

1. Beter voorbereid zijn op een vergrijzende samenleving;
2. Gezondheidsachterstanden aanpakken;
3. Investeren in een gezonde jeugd;
4. Omgaan met druk op formele en informele zorg;
5. Aanpakken van de gezondheidsgevolgen van klimaatverandering.

Het algemene beeld is dat we zien dat Nederlanders steeds langer vitaal blijven. Maar daarbij komen wel meer chronische ziektes (vooral ouderdomsziektes) en is de verwachting dat er meerdere ziektes tegelijkertijd zullen optreden. Het RIVM schetst ook een wisselend beeld mbt de leefstijl van Nederlanders. De huidige leefstijl is ongezond, maar zij zien een daling met roken, die ook in toekomst wordt verwacht. Gezonde voeding: lichte stijging maar toekomst onzeker. Alcoholinname, lichte daling maar toekomst onzeker. Bewegen, lichte stijging, maar toekomst onzeker. Het RIVM benadrukt dat het belangrijk is om een standvastig gezondheidsbeleid (bijvoorbeeld rondom gezonde leefstijl) te hebben met een lange aanpak en te evalueren.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)/Brede SPUK Pijnacker-Nootdorp

Het landelijke GALA is een gerichte aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis, waarin een gezonde samenleving centraal staat. Hierdoor zou de druk op de zorg minder moeten worden.

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Sportakkoord II bieden het fundament voor samenhangend gezondheidsbeleid. Op basis van deze akkoorden en de bijbehorende specifieke uitkering (SPUK) heeft Pijnacker-Nootdorp een samenhangende lokale aanpak ontwikkeld op het gebied van gezondheid, sport en bewegen én sociale basis. Thema's hierin zijn onder meer het terugdringen van gezondheidsachterstanden, mentale gezondheid, eenzaamheid, mantelzorg, overgewicht en leefomgeving.

Er wordt ingezet op vijf ketenaanpakken: Kansrijke Start, Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG), Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI), Valpreventie, Welzijn op Recept.

De brede SPUK loopt tot en met 2026.

Integraal Zorgakkoord (IZA)/Regionaal Integraal Gezondheidsakkoord (RIGA)

Het landelijke Integraal Zorgakkoord (IZA) uit 2022 heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Om dit te bereiken zijn landelijk afspraken gemaakt. Zorg- en welzijnsaanbieders, inwoners, gemeenten en zorgverzekeraars hebben per regio een regioplan gemaakt voor de transformatieopgaven.

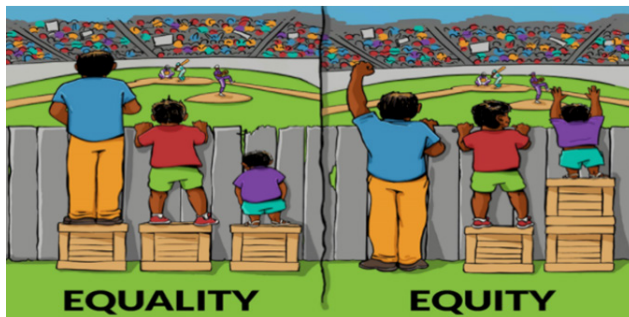
In het regioplan stellen de regionale zorgpartijen vast wat de belangrijkste prioritaire opgaven zijn op basis van de analyse in het regiobeeld en staan de afspraken hoe deze gezamenlijk worden aangepakt.

Pijnacker-Nootdorp is onderdeel van de regio Westland Schieland Delfland (WSD). In de regio wordt invulling gegeven aan het regioplan op basis van het Regionaal Integraal Gezondheidsakkoord (RIGA). Meer dan 50 partijen hebben het RIGA ondertekend en hun ambitie uitgesproken over wat er op het gebied van gezondheid, zorg en ondersteuning wenselijk wordt geacht voor de inwoners van deze regio. Vanuit het Lokaal Gezondheidsbeleid, liggen er met name raakvlakken met de programmalijn Gezond Leven. Daarnaast raakt het gezondheidsbeleid de programmalijnen Inwoners in een kwetsbare situatie en Ouderen.

Met het RIGA (regionaal integraal gezondheidsakkoord) willen we de toegankelijkheid van zorg behouden voor degenen die dat nodig hebben en daarbij werken aan gezondheid in brede zin. Daarmee is de ambitie om te voorkomen dat een hulpvraag een zorgvraag wordt. Het RIGA gaat niet alleen om zorg, maar ook om het bevorderen van de gezondheid van inwoners. Er wordt extra ingezet op de transitie van zorg naar gezondheid en preventie. Daarom worden in het transformatieplan van de RIGA-regio maatregelen opgenomen die hiertoe bijdragen. De regionale SPUK-IZA middelen worden bovendien in de subregio Delft Westland Oostland (DWO), waar Pijnacker onderdeel van uitmaakt, ingezet voor het versterken van het regionaal gezondheidsbeleid, wat een positieve uitwerking heeft op het lokale gezondheidsbeleid.

Gelijke Kansen

Voor kwetsbare groepen is een aparte en toegespitste aanpak nodig. Daar is de grootste gezondheidswinst te behalen. Dat vraagt gericht investeren: ongelijk investeren voor meer gelijke kansen. Dat wordt duidelijk met de Engelse termen 'equality' en 'equity'. Equality kun je begrijpen als het creëren van dezelfde startpositie voor iedereen, ongeacht wie je bent en waar je vandaan komt. Equity gaat over het besef dat we geen gelijke startposities hebben, waardoor we verschillende vormen van ondersteuning nodig hebben om kansengelijkheid te bereiken.

Omgevingswet

Sinds 1 januari 2024 is de gezonde fysieke leefomgeving één van de maatschappelijke doelen in de Omgevingswet.

Preventie staat onder druk

De noodzaak om juist nu in te zetten op gezondheid (preventie) is evident.

Tegelijkertijd staan de budgetten voor preventie vanuit het Rijk onder druk. Voor zover eind 2024 bekend is, eindigt de brede SPUK eind 2026. Er komt een financieel onzekere periode aan voor gemeenten vanaf 2026.

Het is niet altijd mogelijk een verband te leggen tussen preventieve activiteiten en resultaten als kostenbesparing en afname van het vóórkomen van aandoeningen. Veranderingen zijn vaak het resultaat van ontwikkelingen op verschillende terreinen.

Preventie vraagt om een lange adem, een gedegen keuze voor interventies waarvan effect te verwachten is en planmatige monitoring en evaluatie.

Wie zijn onze partners

Domeinoverstijgend samenwerken, vanuit een brede blik op gezondheid, betekent dat er vele partijen zijn om mee samen te werken aan het gezondheidsbeleid. Hieronder benoemen we enkele van deze partners.

- SWOP
- SBJ Samen Sterk
- Kinderopvang
- Basisscholen
- Voortgezet onderwijs
- Ouderenbonden
- Fysiotherapeuten
- GGD Haaglanden
- Brijder Preventie
- Bibliotheek Oostland
- gro-up (o.a. jeugd- en jongerenwerk)
- Huisartsen (ZEL)
- Stichting JGZ Zuid-Holland West
- DSW
- Zorgaanbieders
- Team4Talent/Sportief Besteed Groep

Lokaal Gezondheidsbeleid draagt bij aan doelen programmabegroting Pijnacker-Nootdorp

Het Lokaal Gezondheidsbeleid draagt bij aan de doelstellingen van de programma's:

- 1. Ruimte en Wonen
- 5. Onderwijs en Kinderopvang
- 6. Collectieve Voorzieningen
- 7. Individuele Voorzieningen

Het gezondheidsbeleid zet in op de gezonde leefomgeving (programma 1). Gelijke kansen (programmaliijn 5) zijn aandachtspunt in bijvoorbeeld de ketenaanpak Kansrijke Start. Inzet op preventieve interventies rondom bijvoorbeeld leefstijl en mentale gezondheid draagt bij aan de doelen van programma 6. Uiteindelijk moet dit ertoe leiden dat er in mindere mate een beroep wordt gedaan op individuele voorzieningen (programmaliijn 7).

Participatie

Het gezondheidsbeleid is inhoudelijk een vervolg en uitwerking op de Visie Sociaal Domein, het integraal plan van aanpak Brede SPUK (looptijd t/m 2026), de programmalijn Gezond Leven uit het RIGA. De gemeente is verplicht (Wet PG) om de thema's uit de landelijke nota Gezondheidsbeleid over te nemen.

Aangezien de kaders voor het Lokaal Gezondheidsbeleid hiermee in belangrijke mate vastliggen, is voor de participatie van inwoners gekozen voor het niveau 'meeweten'.

Daarbij zijn de volgende acties ondernomen:

- De opbrengst van het uitgebreide participatietraject dat in 2023 is uitgevoerd voor de Visie Sociaal Domein is meegenomen.
- De Adviesraad Sociaal Domein heeft feedback gegeven op de concept uitgangspunten en speerpunten van het Lokaal Gezondheidsbeleid.

Daarnaast hebben de SBJ partners (SWOP, Bibliotheek Oostland en Jongerenwerk Buurtwerk) en diverse andere lokale partners meegedacht over het Lokaal Gezondheidsbeleid (niveau 'meedenken'). En heeft de GGD een adviserende rol vervuld.

In het vervolgstadium na het vaststellen van de nota, wanneer er concrete vraagstukken voorliggen rondom de uitvoering, zullen inwoners betrokken worden op onderdelen.

Visie, uitgangspunten, speerpunten 2025 t/m 2028

Visie

Samen gaan we voor een inclusieve en veerkrachtige samenleving waarin iedereen kan meedoen, gelijke kansen krijgt en in staat is om te gaan met de uitdagingen van het leven.

We gaan voor inwoners die:

- Zich fysiek, mentaal en emotioneel gezond voelen (positieve gezondheid)
- Met het heft in eigen handen vorm kunnen geven aan hun leven (eigen regie)
- Sociaal en betrokken zijn en kunnen meedoen aan de samenleving

Uitgangspunten

Bij de keuze voor activiteiten en interventies staan onze uitgangspunten voorop.

- We zetten in op de brede blik op gezondheid (positieve gezondheid) bij partners uit het medisch, sociaal en fysiek domein en bij inwoners.
- Iedereen kan meedoen
- Integraal beleid (health in all policies, health4all policies)
- Preventie vraagt een lange adem. We zetten in op verduurzamen en borgen van de interventies die goed lopen en de ketenaanpakken vanuit GALA/IZA, zodat deze zoveel mogelijk kunnen doorgaan als middelen na 2026 stoppen.
- Erkende interventies
- Slimme verbindingen (dubbele winst)
- Alle interventies dragen bij aan het verkleinen van gezondheidsverschillen

Speerpunten

Aan de hand van:

- het lopende lokaal gezondheidsbeleid 2020-2024
- de gezondheidstoestand van de inwoners van Pijnacker-Nootdorp
- de aandachtspunten vanuit diverse gemeentelijke beleidsterreinen, lokale partners en de Adviesraad Sociaal Domein
- de lopende opgaves vanuit het Brede SPUK-plan en het RIGA
- de wettelijke taken vanuit de Wet Publieke Gezondheid en het landelijke gezondheidsbeleid (Volksgezondheidstoekomstverkenning RIVM)

komen we tot de zeven inhoudelijke speerpunten:

1. Bevorderen van een gezonde leefstijl
2. Bevorderen van mentale gezondheid
3. Preventie genotmiddelen
4. Gezond ouder worden
5. Gezondheidsverschillen verkleinen
6. Gezonde leefomgeving
7. Vaccinatiegraad Rijksvaccinatieprogramma

Hieronder vindt u per speerpunt een korte toelichting. In het hoofdstuk Uitvoeringsplan vindt u een overzicht welke activiteiten per speerpunt worden opgepakt.

1. Bevorderen van een gezonde leefstijl

- Het percentage kinderen, volwassen en ouderen dat voldoet aan de beweegnorm neemt toe;
- Het percentage kinderen, volwassenen en ouderen dat voldoende groente en fruit eet neemt toe.

Ten opzichte van de regio Haaglanden hebben relatief veel inwoners in Pijnacker-Nootdorp een gezonde leefstijl. Toch blijft het belangrijk hierin te investeren en de groep te vergroten. Voldoende beweging verlaagt het risico op chronische ziekten, depressieve symptomen en bij ouderen botbreuken. Gezonde voeding verlaagt ook het risico op chronische ziekten. Een gezonde leefstijl helpt overgewicht te voorkomen. Overgewicht kan ernstige gevolgen hebben voor de gezondheid. We zien dat het percentage inwoners met overgewicht stijgt, naarmate de leeftijd toeneemt.

Percentage van de volwassenen en ouderen die voldoen aan de beweegrichtlijnen

51,3%

Pijnacker-Nootdorp

48,7%

Regio Haaglanden

Percentage van de jongeren (12-18 jaar) die elke dag groente eten

47,0%

Pijnacker-Nootdorp

45,2%

Regio Haaglanden

Percentage ernstig overgewicht

Jongvolwassenen

16,9%

Pijnacker-Nootdorp

24,8%

Regio Haaglanden

Volwassenen en ouderen

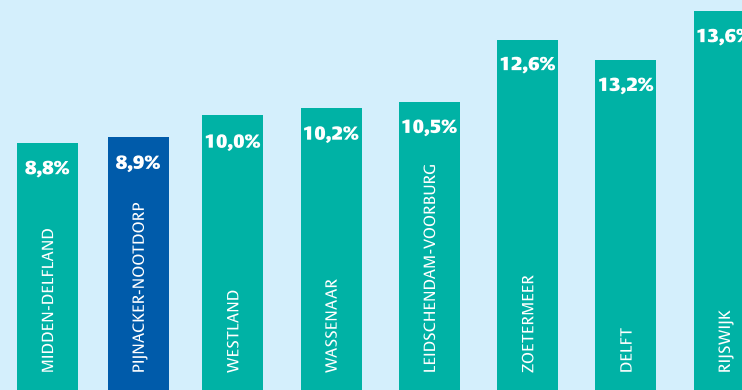
45,2%

Pijnacker-Nootdorp

51,0%

Regio Haaglanden

Percentage kinderen in de leeftijdscategorie 2 t/m 13,5 jaar dat overgewicht of obesitas heeft.

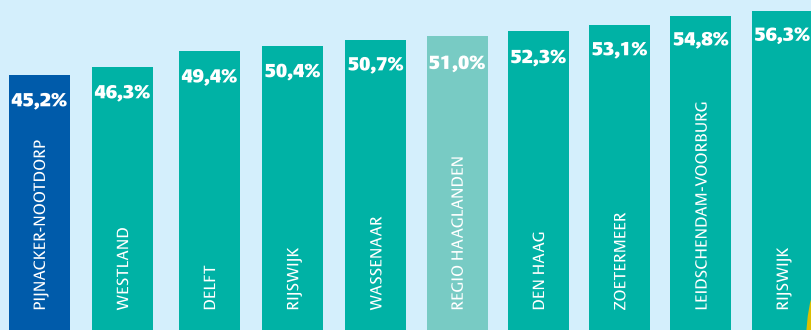
2. Bevorderen van mentale gezondheid

- Voorkomen en terugdringen van eenzaamheid bij jongeren, volwassenen en ouderen;
- Mentale weerbaarheid en veerkracht bij jongeren en jongvolwassenen bevorderen met aandacht voor:
 - Preventie van stress (oa prestatiedruk, social media) in het bijzonder bij meisjes
 - Bevorderen weerbaarheid ten aanzien van groepsdruk (ook in relatie tot middelengebruik)
- Bevorderen acceptatie LHBTQ+ jongeren
- Bespreekbaar maken van suïcidale gedachten en deskundigheidsbevordering suïcidepreventie bij professionals en vrijwilligers

Percentage jongeren van 12-18 jaar dat aangeeft zich (zeer) vaak gestrest te voelen.

Veel meer meisjes dan jongens voelen zich (zeer) vaak gestrest.
School of huiswerk is een belangrijke bron van stress.

Percentage van jongeren (12-18 jaar) dat aangeeft geen vrienden meer te willen zijn als een vriend/vriendin vertelt dat hij/zij LHBTQ+ is.

19,0%

Pijnacker-Nootdorp

23,5%

Regio Haaglanden

Percentage **jongeren** 12-18 jaar dat aangeeft in de afgelopen 12 maanden er een enkele keer tot heel vaak over gedacht een eind te maken aan zijn/haar leven.

19,4%

Pijnacker-Nootdorp

20,8%

Regio Haaglanden

Percentage **jongvolwassenen** 16-25 jaar dat aangeeft in de afgelopen 12 maanden er een enkele keer tot heel vaak over gedacht een eind te maken aan zijn/haar leven.

27,4%

Pijnacker-Nootdorp

31,3%

Regio Haaglanden

Percentage **volwassenen** 18 jaar en ouder dat aangeeft in de afgelopen 12 maanden er een enkele keer tot heel vaak over gedacht een eind te maken aan zijn/haar leven.

8,7%

Pijnacker-Nootdorp

11,9%

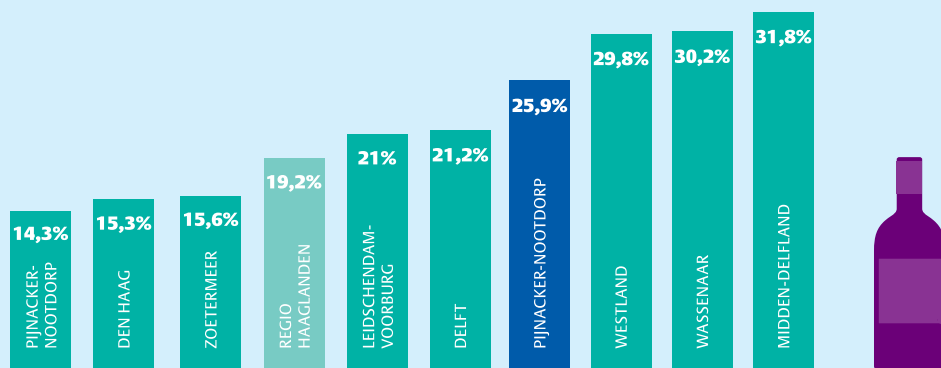
Regio Haaglanden

De wet Integrale Suïcidepreventie treedt op zijn vroegst medio 2025 in werking. Activiteiten rondom Suïcidepreventie worden opgenomen in de lokale preventie-agenda van Beschermd Wonen Beschermd Thuis (BWBT) Pijnacker-Nootdorp. Hierbij wordt de verbinding gelegd met onder meer Jongerenwerk Buurtwerk en het onderwijs.

3. Preventie genotmiddelen

- Verminderen van alcoholgebruik, met specifieke aandacht voor jongeren onder de 18 jaar;
- Preventie van vaper onder jongeren;
- Aandacht voor het terugdringen van overige (trend)middelen.

Percentage jongeren van 12-18 jaar dat in de afgelopen maand alcohol heeft gedronken.

25,9% van de jongeren (12-18 jaar) in Pijnacker-Nootdorp heeft in de afgelopen maand alcohol gedronken, ten opzichte van gemiddeld 19,2% in Haaglanden. Dit is lager dan het landelijk percentage (27,3%), maar een stuk hoger dan het gemiddelde in Haaglanden.

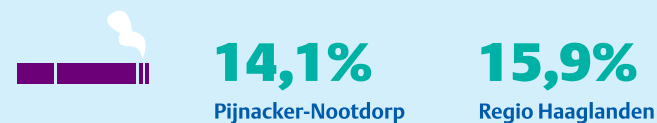

Percentage jongeren 12-18 jaar dat ooit een vape (e-sigaret) heeft gebruikt.

De damp van een e-sigaret bevat – net als tabaksrook – schadelijke stoffen, zoals nicotine. Het inademen van deze stoffen kan de luchtwegen irriteren of beschadigen en leidt vaak tot hoestklachten. Ook kunnen hartkloppingen ontstaan en heeft de gebruiker een verhoogde kans op kanker. Smaakstoffen in een e-sigaret geven de damp een lekkere smaak en verbloemen de bittere smaak van nicotine. Jongeren vinden de e-sigaret vooral aantrekkelijk door de uitgebreide keuze aan (vooral zoete) smaken. Voor niet-rokende jongeren kan een e-sigaret ook een opstapje zijn naar gewoon roken.

Percentage jongeren 12-18 jaar dat ooit heeft gerookt

Daarnaast zijn we alert op de ontwikkelingen rondom online gokken bij jongeren (in verband met wijzigingen in de regelgeving) en trendmiddelen in samenwerking met Brijder Preventie.

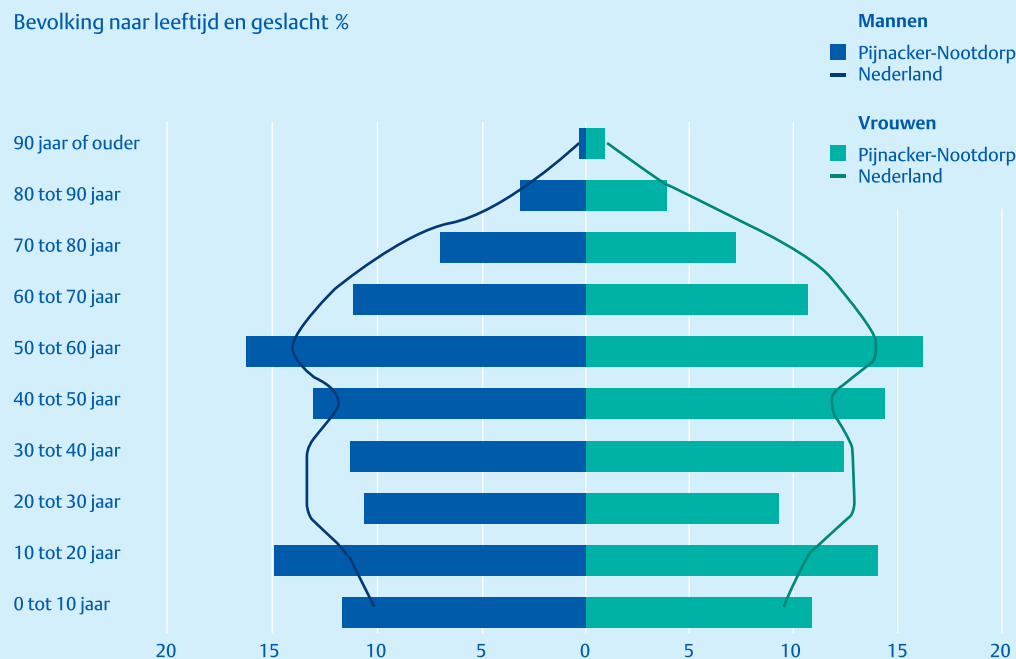
4. Gezond ouder worden

We willen dat onze inwoners gezond ouder worden, door:

- Het risico op vallen te verminderen of te voorkomen (valpreventie);
- Ouderdomsziekten uit te stellen door een gezonde leefstijl;
- Welbevinden en sociale contacten te bevorderen.

In de regio is sprake van dubbele vergrijzing, er komen meer ouderen (65+-ers) bij, inwoners worden ouder. De druk op het mantelzorgpotentieel neemt exponentieel toe.

Bevolking naar leeftijd en geslacht %

Tegelijk met de vergrijzing zullen er toenemende tekorten ontstaan op het gebied van zorgpersoneel en mantelzorgers. Er zal bovendien veel complexe zorg en ondersteuning nodig zijn, omdat meer mensen verschillende gezondheidsproblemen tegelijk zullen hebben. Vooral ouderdomsziekten en eenzaamheid zullen belangrijker worden.

We zetten daarom in op voorbereid ouder worden, bijvoorbeeld door het stimuleren van een gezonde leefstijl, de aanpak van eenzaamheid en de gezonde leefomgeving. Onder meer door Sociaal Vitaal en de borging van de ketenaanpakken Welzijn op Recept, Valpreventie, Gecombineerde Leefstijlinterventie die ingezet zijn vanuit de brede SPUK. Ook met de Woonzorgvisie zetten we in op het voorkomen van (intensivering) van de professionele zorgbehoefte.

5. Gezondheidsverschillen verkleinen

De kans op een gezond leven mag niet afhangen van waar je woont of wat je achtergrond is. Ons beleid is er daarom op gericht om gelijke kansen te stimuleren.

We zetten in op:

- Het terugdringen van gezondheidsachterstanden in de eerste duizend dagen van een kind;
- Selectieve preventie door interventies te richten op kwetsbare inwoners;
- Het bevorderen van gezondheidsvaardigheden.

We zetten onder meer in op het terugdringen van gezondheidsachterstanden in de eerste duizend dagen van een kind, door de ketenaanpak Kansrijke Start. Een goede start begint al voor de geboorte, zelfs nog voor de conceptie en de zwangerschap. Kinderen die in de eerste 1000 dagen van hun leven blootstaan aan risicofactoren, zoals stress, slechte voeding, rook of mishandeling beginnen met een achterstand. Hierdoor kunnen zij zich op fysiek, mentaal en sociaal gebied minder goed ontwikkelen.

We zetten zoveel mogelijk in op selectieve preventie, in plaats van universele preventie, om gelijke kansen te creëren. Bijvoorbeeld door bij de ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG) en de JOGG-aanpak extra aandacht te hebben voor scholen met de meeste risicoleerlingen.

We maken het beweegaanbod toegankelijk maken voor iedereen door de inzet van het Jeugd- en Volwassenenfonds Sport en Cultuur.

We bevorderen gezondheidsvaardigheden, onder meer door de aanpak van laaggeletterdheid. Bij de werving van deelnemers van preventieve interventies is aandacht voor leesvaardigheid van de doelgroep en het bereiken van doelgroepen met lage gezondheidsvaardigheden.

6. Gezonde leefomgeving

- We werken aan een omgeving waar de druk op gezondheid zo laag mogelijk is, rekening houden met klimaatverandering (zoals hitte).
- We zetten in op een omgeving die uitnodigt tot bewegen, groen, ontmoeten en meedoen voor iedereen (inclusie).

Een gezonde leefomgeving is een prettige omgeving, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is. Een grote uitdaging hierbij is de klimaatverandering. Een warmer en extremer klimaat vraagt om aanpassingen, zoals het inrichten van koele plekken met groen en water. Hiertoe wordt uitvoering gegeven aan het lokale hitteplan.

Daarbij moet rekening gehouden worden met (nieuwe) infectieziektes. Ook andere veranderingen in de leefomgeving, bijvoorbeeld door de energietransitie en de woonopgave, vinden de komende jaren plaats. Dat mensen met beperkingen of op zeer hoge leeftijd langer zelfstandig blijven wonen, zorgt voor nieuwe eisen aan de fysieke en sociale kwaliteit van de leefomgeving in wijken en buurten. Denk bijvoorbeeld aan het voorkómen van hittedoden, maar ook aan sociale samenhang en de toegankelijkheid en beschikbaarheid van voorzieningen.

Waar het gaat om de gezonde leefomgeving voor Jeugd wordt verbinding gemaakt met de JOGG-aanpak.

Ook stimuleren we waar mogelijk initiatieven van inwoners die bijdragen aan het gezonder maken van hun leefomgeving. Zoals bijvoorbeeld burgerinitiatieven rondom Buurt- AED's

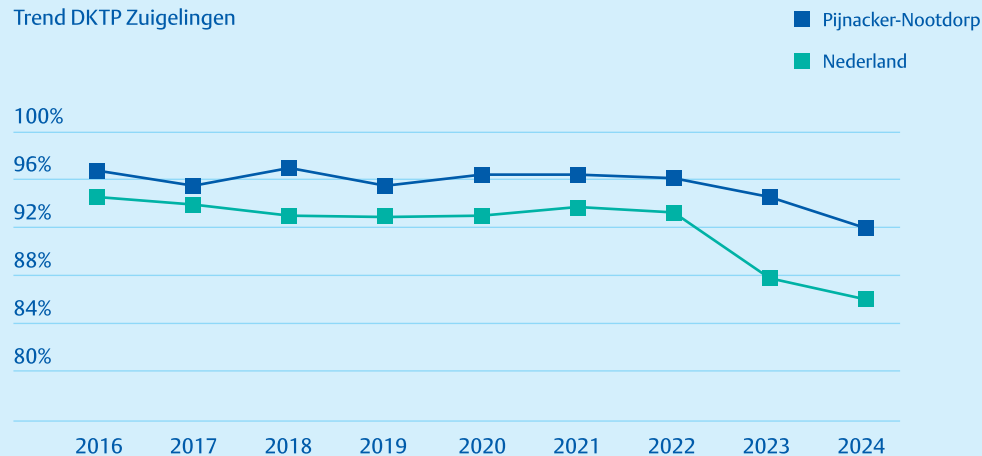

7. Vaccinatiegraad Rijksvaccinatieprogramma

- We doen onderzoek naar redenen waarom ouders hun kinderen wel of niet laten vaccineren;
- We anticiperen indien dalende vaccinatiegraad leidt tot risico's voor de volksgezondheid.

Trend DKTP Zuigelingen

In 2016 was de DKTP zuigelingen basisimmuun in Pijnacker-Nootdorp 96,2% ten opzichte van 94,2% in Nederland. In 2024 is de DKTP zuigelingen basisimmuun in Pijnacker-Nootdorp 91,4% ten opzichte van 85,4% in Nederland. Een kind is 'basisimmuun' na het toedienen van een afgeronde serie vaccinaties, waarmee een langdurige immuniteit wordt bereikt.

Hieruit volgt dat wij inzetten op monitoring en vergroten van de vaccinatiegraad. JGZ Zuid-Holland West en GGD Haaglanden voeren onderzoek uit naar de redenen waarom ouders hun kinderen wel of niet laten vaccineren, zo dat geanticipeerd kan worden wanneer dat nodig is.

Op dit moment is het toetsen van de vaccinatiegraad geen kwaliteitseis in de Wet Kinderopvang. De toezichthouders kinderopvang van de GGD nemen deze dus niet mee bij inspectieonderzoeken. Mogelijk gaat het toetsingskader in de toekomst wijzigen. We volgen de ontwikkelingen.

Indien er aanleiding voor is, kunnen aanvullende afspraken gemaakt worden met de GGD om de in het kader van onderzoek vragen over de vaccinatiegraad mee te nemen in de inspectieonderzoeken.

Uitvoeringsplan Lokaal Gezondheidsbeleid 2025 t/m 2028

Hieronder is beschreven per speerpunt op welke activiteiten wordt ingezet. Verschillende activiteiten dragen bij aan meerdere speerpunten. Deze zijn gezet onder het speerpunt, waar het meeste aansluiting mee is.

Met de activiteiten wordt bijgedragen aan de doelstellingen van de programma's 5 (Onderwijs en Kinderopvang), 6 (Collectieve voorzieningen) en 7 (individuele voorzieningen) van de Programmabegroting.

Het overgrote deel van de activiteiten in het lokaal gezondheidsbeleid wordt gefinancierd vanuit de Brede SPUK lokaal en regionaal (looptijd t/m 2026).

Daarnaast worden diverse activiteiten gefinancierd vanuit de regionale IZA gelden.

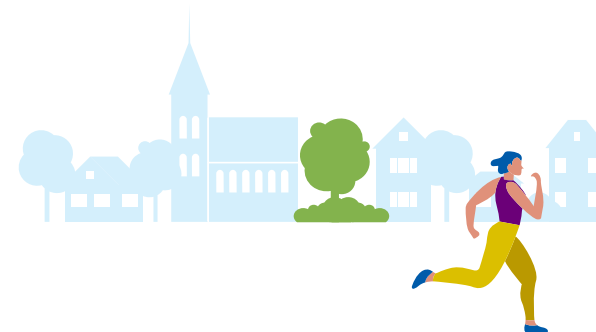
Door in 2026 activiteiten uit te zetten vanuit de brede SPUK met een langere looptijd, streven we ernaar dat het grootste deel van de activiteiten ook in 2027 uitgevoerd kan worden. De financiering vanaf 2028 is op het moment van schrijven onzeker. Indien de financieringsstromen wijzigen, dienen middelen tijdig geclaimd te worden om te zorgen dat de activiteiten in 2027 en 2028 voortgezet kunnen worden.

Algemeen (overkoepelend over alle thema's)

WAT	VOOR WIE	AMBITIE	FINANCIERING	PARTNERS
Vergroten kennis over brede blik op gezondheid (Positieve Gezondheid) bij professionals en vrijwilligers door het delen van informatie en goede voorbeelden, workshops.	Gemeente, partners	Domeinen binnen gemeente, partners, vrijwilligers zijn bekend met positieve gezondheid en aangezet tot nadenken over hoe zij zelf kunnen bijdragen aan de gezondheid van inwoners. Minimaal 1x per jaar een teambijeenkomst binnen de gemeente. Minimaal 1x per jaar een bijeenkomst voor partners ism SWOP, bibliotheek en jongerenwerk.	Uit bestaande middelen	Alle partners
Inzet op stevige structuren om domeinoverstijgend samen te werken aan gezondheid ■ Tbv borging ketenaanpakken ■ Aan de hand van herkenbare lokale vraagstukken zoals de gezonde leefomgeving, druk op de zorg of het bereiken van kwetsbare inwoners werken partners uit verschillende domeinen met elkaar samen ■ Gezondheid als vast agendapunt bij het netwerk 'Wijken die Werken' ■ Netwerk Gezonde Leefstijl met lokale partners	Medisch/sociaal/fysieke ruimte/ informeel/ ondernemers, etc.	■ Partners uit verschillende domeinen weten elkaar te vinden en werken samen aan gezondheid van inwoners. We zetten gezondheidsthema's waar nodig op de agenda bij andere beleidsteams en uitvoeringsteams (zoals inclusie, veiligheid, ruimte, participatie)	Uit bestaande middelen	Alle partners
Inwoners informeren over activiteiten om gezondheid te bevorderen, met aandacht voor laaggeletterdheid.	Alle inwoners, in het bijzonder inwoners uit risicogroepen	Inwoners kennen het aanbod, weten waar zij informatie kunnen vinden. We werken o,a, samen met het Taalhuis om laaggeletterde inwoners te bereiken om hen te informeren over preventieve activiteiten.	Uit bestaande middelen	Oa SWOP Bibliotheek (Taalhuis Bibliotheek Oostland)
Met de Gezonde Kinderopvang en de Gezonde School wordt ingezet op doorgaande leerlijnen met erkende interventies op ondergenoemde thema's op kinderopvang, basisonderwijs en voortgezet onderwijs. De Gezonde School aanpak is effectief bij bewegen, gezonde voeding, mentale gezondheid en genotmiddelen. De aanpak wordt uitgevoerd in samenhang met jeugdpreventie/LEA en het sportbeleid.	Jeugd	Bevorderen gezonde leefstijl, mentale gezondheid, preventie genotmiddelen. Doel: twee locaties met vignet Gezonde Kinderopvang, 5 a 6 basisscholen met vignet Gezonde School.	Gezonde Kinderopvang gericht op gezonde voeding project tm 2025 Gezonde School tm 2026 (vanuit lokaal onderwijsbeleid)	Gezonde School-adviseur GGD Haaglanden

1. Bevorderen van een gezonde leefstijl bij kinderen, jongeren en volwassenen

- Het percentage kinderen, volwassen en ouderen dat voldoet aan de beweegnorm neemt toe;
- Het percentage kinderen, volwassenen en ouderen dat voldoende groente en fruit eet neemt toe.

WAT	VOOR WIE	AMBITIE	FINANCIERING	PARTNERS
JOGG-aanpak. Onder regie van de JOGG-regisseur wordt planmatig, in samenwerking met de lokale partners ingezet op gezonde omgevingen als kinderopvang, school, sport, buurt en vrije tijd. In afstemming met de Ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht is er extra aandacht voor risicogroepen. Er is verbinding met de Gezonde Leefomgeving (fysieke ruimte).		Door een integrale aanpak structureel gezonder maken van de omgeving waarin kinderen en jongeren opgroeien. Doel: in 2025 wordt er met lokale partners een planmatige aanpak ontwikkeld om omgevingen waarin kinderen opgroeien gezonder te maken (oa met kinderopvang, school, sport, buurt). Hieraan wordt met partners uitvoering gegeven.	Brede SPUK (t/m 2026)	Kinderopvang Onderwijs GGD Haaglanden Sport SWOP Jongerenwerk Buurtsportcoaches Ruimtelijk beleid
Gezonde Kinderopvang voorlichting via 'De Voedingsjuf' voor ouders en pedagogisch medewerkers.		Voor iedere kinderopvangorganisatie in Pijnacker-Nootdorp. Jaarlijks drie voorlichtingsbijeenkomsten voor ouders. Jaarlijks één trainingsbijeenkomst voor pedagogisch medewerkers.		
Ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG) borgen zodat deze door kan gaan na 2026, via de zorgverzekeraar. Effectieve zorg en begeleiding bieden aan kinderen met overgewicht en het gezin.	Kinderen met overgewicht en obesitas (gezinsgerichte aanpak)	Implementatie en borging van de ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht. Doel: vanaf 2025 kunnen 51 kinderen deelnemen, traject duurt 2 a 3 jaar.	IZA/RIGA (t/m 2026) en brede SPUK	oa JGZ Huisartsen/ POH-ers Kinderartsen Kinderdiëtisten Kinderfysiotherapeuten Scholen Schoolmaatschappelijk Werk Zorgverzekeraar

WAT	VOOR WIE	AMBITIE	FINANCIERING	PARTNERS
Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) volwassenen borgen zodat deze door kan gaan na 2026, via zorgverzekeraar. Extra beweegaanbod voor deelnemers GLI, om de drempel naar bewegen te verlagen.	Volwassenen met overgewicht of obesitas	Borging van de ketenaanpak GLI volwassenen. Extra beweegaanbod voor volwassenen die deelnemen aan de GLI. Doel: jaarlijks drie groepen (1 groep per kern), minimaal 10 deelnemers per groep.	Brede SPUK (t/m 2026) en SPUK-IZA	Zorgverzekeraar ZEL Beweegagogen Leefstijlcoach Diëtisten Fysiotherapeuten
FitStap is een 12 weken durend laagdrempelig programma om (weer) in beweging te komen. Naast bewegen (wandelen) is er aandacht voor gezonde voeding en mental coaching.	Volwassenen	Laagdrempelig beweegprogramma voor inwoners om weer in beweging te komen. We streven jaarlijks naar acht groepen, waardoor minimaal 88 inwoners kunnen deelnemen.	Brede SPUK (t/m 2026)	Wandelen is Meer Get in Motion
Buurtsportcoaches Team4Talent (Brede Regeling Combinatiefuncties)	Kinderen en jongeren van 4-23 jaar	Meer kinderen en jongeren die (meer) sporten. d.m.v. een gevarieerd sport- en beweegaanbod (bestaande uit kennismakingslessen, pauzesport, themalessen, Koningspelen, sportdagen en naschoolse activiteiten) op minimaal 15 scholen en twee kinderopvangorganisaties. Versterken sportaanbieders d.m.v. sportverenigingsondersteuning, themabijeenkomsten, sporttoernooien en kennismakingslessen bij minimaal zes sportverenigingen	Brede SPUK (t/m 2026)	Team4Talent, Haaglanden Beweegt, basisscholen, kinderopvangorganisaties en sportorganisaties
Beweegcoaches aangepast sporten, senioren en inwoners met een chronische aandoening	Diverse leeftijden en doelgroepen	Stimuleren gezonde leefstijl, verbeteren sport- en beweegaanbod bij de doelgroepen door het realiseren van minimaal 30 sportmatches (vraag en aanbod matches) en aansluiten bij minimaal 10 evenementen	Brede SPUK (t/m 2026)	Ipse de Bruggen, Pieter van Foreest, SWOP, sportorganisaties
Bewegen met Nijntje (train-de-trainer traject kinderopvangaanbieders)	0-4 jaar	Het stimuleren van een goede beweegbasis door het stimuleren van motorische basisvaardigheden bij 1.000 tot 1.500, 0-4 jarigen bij 3 kinderopvangaanbieders met 19 locaties door de scholing van 43 medewerkers.	Sportakkoord (t/m 2026)	Kinderopvangaanbieders, JOGG-regisseur en GGD

2. Bevorderen van mentale gezondheid

- Voorkomen en terugdringen van eenzaamheid bij jongeren, volwassenen en ouderen;
- Mentale weerbaarheid en veerkracht bij jongeren en jongvolwassenen bevorderen met aandacht voor
 - Preventie van stress (oa prestatiedruk, social media) in het bijzonder bij meisjes
 - Het bevorderen van weerbaarheid ten aanzien van groepsdruk (ook in relatie tot middelengebruik)
- Bevorderen acceptatie LHBTQ+, met name onder jongeren;
- Bespreekbaar maken van suïcidale gedachten en deskundigheidsbevordering suïcidepreventie bij professionals en vrijwilligers.

WAT	VOOR WIE	AMBITIE	FINANCIERING	PARTNERS
Actieprogramma Eenzaamheid 2024-2027	Jeugd Volwassenen ouderen	Minder inwoners voelen zich eenzaam in 2030 Inwoners weten de weg naar hulp en activiteiten Professionals en vrijwilligers weten hoe te signaleren en handelen/verwijzen.	Brede SPUK (t/m 2026)	SBJ Samen Sterk
Bevorderen mentaal welbevinden, preventie stress, groepsdruk, suïcidepreventie bij kinderen en jongeren ■ In afstemming met preventie Jeugd en LEA wordt ingezet op mentaal welbevinden in het onderwijs. Hierbij wordt aangesloten op de wensen en mogelijkheden vanuit het onderwijs. Bijvoorbeeld basisonderwijs: - Saar is niet Gek magazine voor lessen welbevinden (groep 6-8) aanbieden aan scholen - Gezonde School-aanpak thema Welbevinden ■ Bijvoorbeeld Voortgezet Onderwijs: - Bovenschools regionaal traject deskundigheidsbevordering Welbevinden voor professionals voortgezet onderwijs - Menukaart vraaggerichte voorlichtingen Jongerenwerk Voortgezet Onderwijs (mentale weerbaarheid, social media, groepsdruk, etc. - Gezonde School-aanpak Welbevinden	Jeugd en jongeren	In samenwerking met preventie Jeugd en LEA partners (onderwijs) planmatig samenwerken aan bevorderen mentale weerbaarheid/veerkracht bij kinderen en jongeren. Doel: mentale weerbaarheid krijgt een vaste plek binnen het LEA en daarmee streven we naar mentale weerbaarheid als vast onderdeel in het curriculum in het onderwijs. Hiertoe wordt in 2025 ingezet op deskundigheidsbevordering Welbevinden voor onderwijsprofessionals basisscholen ism Trimbos Instituut (lokaal bovenscholen aanbod)	Brede SPUK (t/m 2026)	GGD Haaglanden LEA partners Jongerenwerk Trimbos

WAT	VOOR WIE	AMBITIE	FINANCIERING	PARTNERS
Aanpak acceptatie LHBTQ+ vanuit inclusiebeleid in samenwerking met jongerenwerk en Stichting Inclusie en Discriminatiebestrijding.	Jeugd en jongerenVolwassenen	Bevorderen acceptatie LHBTQI+ jongeren. Doel: We maken afspraken met de beleidsadviseur inclusie om hier aandacht aan te besteden in het inclusiebeleid en volgen jaarlijks de voortgang.	Uit bestaande middelen	Gro Up, Stichting Inclusie en Discriminatiebestrijding Bibliotheek Oostland
Suïcidepreventie opnemen in de preventie-agenda Beschermd Wonen Beschermd thuis (BWBT). Met aandacht voor deskundigheidsbevordering bij lokale partners rondom signaleren en handelen.	Professionals Inwoners	Deskundigheidsbevordering suïcidepreventie professionals. We maken afspraken met de beleidsadviseur BWBT om hier aandacht aan te besteden en volgen jaarlijks de voortgang.	Uit bestaande middelen	BWBT
Aansluiten bij publiciteitscampagnes 113.	Inwoners	Bespreekbaar maken, handelingsperspectief bieden. We maken afspraken met de beleidsadviseur BWBT en de lokale partners om in aansluiting op de campagnes van 113 jaarlijks aandacht te besteden aan het bespreekbaar maken van suicide en bieden van handelingsperspectief, gericht op professionals, vrijwilligers en inwoners.	Uit bestaande middelen	
Dealbreakers, doorlopende leerlijn vanuit Veiligheid omgaan met groepsdruk, preventie ondermijning/ criminaliteit.	Jeugd en jongeren	Omgaan met groepsdruk We maken afspraken met de beleidsadviseur Veiligheid over de inzet van het programma Dealbreakers op het voortgezet onderwijs.	Uit bestaande middelen	Veiligheid
Aansluiten bij landelijke campagnes (bijv. Hey, het is Oke).	Jeugd en jongeren	Bespreekbaar maken mentale gezondheid.	Uit bestaande middelen	SBJ Samen Sterk Jeugd

3. Preventie genotmiddelen

- Verminderen alcoholgebruik bij jongeren 18-
- Preventie vpen onder jongeren
- Aandacht voor overige (trend)middelen

WAT	VOOR WIE	AMBITIE	FINANCIERING	PARTNERS
Mystery buyers alcohol inzetten via Veiligheidsplan/Handhavingsplan, met focus op alcohol schenken aan 18-. Extra aandacht voor sportverenigingen en naar aanleiding van signalen bij horeca-locaties. Bij overtreding kunnen sportverenigingen gebruik maken van JOGG-TeamFit voor verantwoord alcoholbeleid.	Jongeren 18-	Voorkomen dat jongeren 18- alcohol drinken, handhaving. Streven: 1x per jaar.	Handhaving TeamFit uit brede SPUK (t/m 2026)	Openbare Veiligheid en Handhaving
In het kader van 'preventie genotmiddelen' gaan de wijkmanagers, samen met jongerenwerkers en de politie jaarlijks langs bij de groepen 8 van alle 19 basisscholen in de gemeente. Zij doen dan een brede les over leefbaarheid en daarin komt ook het gebruik van vapes en drank aan de orde.	Jeugd	1x per jaar preventie vapes en alcohol op alle basisscholen.	Uit bestaande middelen	Wijkmanagers Jongerenwerk Politie
Voor alcohol, roken, genotmiddelen aansluiten bij landelijke campagnes (bijv. Ik pas, Stoptober, Zien drinken doet drinken). Hierbij wordt afgestemd met omliggende gemeenten.	Inwoners	Preventie alcohol en roken. Aansluiting op jaarlijkse landelijke campagnes.	Uit bestaande middelen	Alle partners
We vragen partners een participatief actie-onderzoek met ons te starten naar hoe we vpen het beste kunnen aanpakken en wie we daar voor nodig hebben. Dit moet leiden tot een aanpak voor preventie.	Jongeren	In 2025 wordt een goede aanpak voor preventie vpen ontwikkeld aan de hand van actie-onderzoek.	PM	Jongerenwerk Brijder GGD
Alert blijven op ontwikkelingen rondom overige middelen en online gokken, zodat geanticipeerd kan worden wanneer nodig.	Inwoners	Regelmatige afstemming met GGD, Brijder, jongerenwerk. Snel anticiperen op gebruik trendmiddelen indien nodig.	Uit bestaande middelen	GGD Brijder Jongerenwerk

4. Gezond ouder worden

We zetten extra in op gezond ouder worden.

- Risico op vallen verminderen of voorkomen
- Ouderdomsziekten uitstellen door gezonde leefstijl
- Bevorderen welbevinden en sociale contacten

WAT	VOOR WIE	AMBITIE	FINANCIERING	PARTNERS
Sociaal Vitaal	Inwoners 65+	Ouderen ervaren betere fysieke fitheid en minder eenzaamheid. Doel is om elk jaar in overleg met de SWOP een locatie te kiezen met een groeiende populatie ouderen en daar een nieuwe cyclus Sociaal Vitaal te starten, met twee groepen, voor in totaal 40 ouderen per jaar.	Brede SPUK en Sportakkoord	SWOP, beweegcoach senioren, SBJ
Ketenaanpak Valpreventie (SWOP)	Inwoners 65+	Risico op vallen verkleinen bij senioren met een matig tot hoog valrisico. We streven jaarlijks naar minimaal 150 deelnemers.	Brede SPUK (t/m 2026)	SWOP Sportief Besteed Groep
Welzijn op Recept	Inwoners met psychosociale klachten	Welbevinden van inwoners verhogen, samenwerking eerstelijnszorg en welzijn door inzet interventie Welzijn op Recept.	Brede SPUK (t/m 2026)	SWOP Sportief Besteed Groep

5. Gezondheidsverschillen verkleinen

We verkleinen de gezondheidsverschillen van onze inwoners, door in te zetten op:

- Het terugdringen van gezondheidsachterstanden in de eerste duizend dagen van een kind;
- Selectieve preventie door interventies te richten op kwetsbare inwoners;
- Het bevorderen van gezondheidsvaardigheden.

WAT	VOOR WIE	AMBITIE	FINANCIERING	PARTNERS
Kansrijke Start. Het terugdringen van gezondheidsachterstanden begint al bij de eerste duizend dagen van een kind. De eerste duizend dagen van een kind zijn namelijk sterk bepalend zijn voor de gezondheid van een persoon op latere leeftijd. Kansrijke Start is daarom belangrijk voor een gezond leven, waarbij (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie vroegtijdig gesignaleerd worden en de juiste interventies kunnen worden ingezet.	Ouders in een kwetsbare situatie	Door (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie beter te ondersteunen bij het ouderschap investeren in een goede start voor elk kind. In 2025 hebben we de ketenaanpak Kansrijke Start opgesteld ism lokale partners als onderdeel van het lokale jeugdbeleid.	Brede SPUK (t/m 2026) en SPUK-IZA	Oa Voorschoolse voorzieningen, JGZ, Verloskundigen, Kraamzorg, Praktijkondersteuners Jeugd (POJ), Voorschools Maatschappelijk Werk (VSMW).
Inzet op lage gezondheidsvaardigheden (oa aanpak laaggeletterdheid en digitale vaardigheden) en aandacht voor in de inburgeringstrajecten	Laaggeletterde inwoners Statushouders	Bevorderen (digitale)geletterdheid inwoners. We stellen jaarlijks een plan van aanpak op over de wijze waarop we de doelgroep bereiken rondom gezondheidsthema's en voeren dit uit. Gezondheid maakt onderdeel uit van het brede inburgeringsprogramma.	WEB-middelen via contactgemeente Zoetermeer	Taalhuis Arbeidsmarkt Regio Zuid-Holland Centraal SWOP Bibliotheek Oostland Taalscholen

6. Gezonde leefomgeving

- We werken aan een omgeving waar de druk op gezondheid zo laag mogelijk is, rekening houden met klimaatverandering (zoals hitte)
- We zetten in op een omgeving die uitnodigt tot bewegen, groen, ontmoeten, meedoen voor iedereen (inclusie).

WAT	VOOR WIE	AMBITIE	FINANCIERING	PARTNERS
Hitteplan (uitvoering). Jaarlijks twee evaluatiemomenten. Bij (dreigende) hitte gaat een netwerkorganisatie aan de slag, met bijzondere aandacht voor ouderen en gezinnen met jonge kinderen.	Inwoners met kwetsbare gezondheid	Inwoners beschermen tijdens periodes van extreme hitte	Brede SPUK (t/m 2026)	Sportraad, Woningcorporatie, Kinderopvang, Pieter van Foreest, Ouderenbond, GGD Haaglanden
Ontwikkeling regionaal plan van aanpak luchtkwaliteit. We sluiten aan als deelnemer, aansturing ligt bij de GGD.	Alle inwoners Haaglanden	Actieplan Luchtkwaliteit	Uit bestaande middelen	GGD Haaglanden
Ruimtelijk beleid neemt initiatief om te werken aan een omgeving die uitnodigt tot gezond gedrag en gezondheidsrisico's voorkomt en betreft hierbij uitvoerende afdeling. Ruimtelijk beleid houdt bij planvorming rekening met de impact op de gezondheid. Periodiek afstemming ruimtelijk beleid met ambtenaar openbare gezondheidszorg.	Alle inwoners	Domeinoverstijgend werken aan gezonde leefomgeving. Periodiek overleg ruimtelijk beleid met ambtenaar openbare gezondheidszorg, om afspraken te maken over de gezonde leefomgeving.	Uit bestaande middelen	Wijkzaken
Ondersteuning professionele ondersteuning Buurt AED's door HartslagNU	Alle inwoners	Buurt AED's zijn en blijven gebruiksklaar	Brede SPUK (t/m 2026)	Stichting AED Pijnacker-Nootdorp

7. Vaccinatiegraad Rijksvaccinatieprogramma

We willen de dalende trend van de vaccinatiegraad tegengaan, door:

- De vaccinatiegraad van het Rijksvaccinatieprogramma goed te monitoren;
- Onderzoek te doen naar redenen waarom ouders hun kinderen wel of niet laten vaccineren, zodat we hier gericht op kunnen inspelen;
- Te anticiperen indien dalende vaccinatiegraad leidt tot risico's voor de volksgezondheid.

WAT	VOOR WIE	AMBITIE	FINANCIERING	PARTNERS
Monitoren ontwikkeling vaccinatiegraad Rijksvaccinatieprogramma jeugd. Onderzoek naar achtergrond waarom wel/niet vaccineren via GGD/JGZ, zodat geanticipeerd kan worden wanneer nodig	Inwoners	Beschikken over kennis en informatie om snel en adequaat te kunnen handelen indien vaccinatiegraad verder daalt.	SPUK-IZA	GGD Haaglanden JGZ Zuid-Holland West

Monitoring en evaluatie

In het najaar van 2026 wordt de gemeenteraad in een factsheet geïnformeerd over de uitvoering/ voortgang van het uitvoeringsplan.

Zoals eerder vermeld is het effect van lokale preventieve interventies niet goed aan te tonen aan de hand van cijfers over de gezondheidstoestand van inwoners. Het vraagt om een monitoring van de langere termijn en af en toe gericht thematisch onderzoek naar de gezondheidssituatie van onze inwoners. GGD Haaglanden voert dit onderzoek voor onze gemeente uit. De onderzoeken sluiten aan bij vergelijkbare onderzoeken in andere Nederlandse gemeente, op deze manier kunnen we de gezondheid van onze inwoners goed vergelijken met Nederland en de regio Haaglanden. Deze onderzoeken worden met de gemeenteraad gedeeld en zijn altijd inzichtelijk via gezondheidsgids.ggdhaaglanden.nl

We zetten- zo veel mogelijk- in op onderbouwde, liefst erkende en/of effectieve interventies. We sturen gericht op de uitvoering en de monitoring en volgen de trends. De monitoring en evaluatie van het lokaal gezondheidsbeleid zal met name inzicht geven aan de hand van uitgevoerde activiteiten, aantallen deelnemers en ervaringen van partners en inwoners.

Bij het verschijnen van de factsheet eind 2026 zal naar verwachting ook duidelijkheid zijn over in hoeverre de middelen voor uitvoering (brede SPUK/IZA) al dan niet gecontinueerd worden, welke wijzigingen in financieringsstromen zich voordoen en wat dat betekent voor de uitvoering vanaf 2027.

Afkortingenlijst

AED	Automatische Externe Defibrillator
BWBT	Beschermd Wonen Beschermd Thuis
DKTP	Difterie, Kinkhoest, Tetanus en Polio
DSW	DSW Zorgverzekeraar
DWO	Delft Westland Oostland
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GGD	Gemeentelijke GezondheidsDienst
GLI	Gecombineerde Leefstijl Interventie
IZA	Integraal Zorg Akkoord
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	landelijke aanpak Gezonde Jeugd Gezonde Toekomst
KnGG	Ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
LHBTQ+	lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender, intersekse, queer. De + staat voor alle andere vormen
POJ	Praktijkondersteuner Jeugd
RIGA	Regionaal Integraal Gezondheidsakkoord
RIVM	Rijks Instituut voor Volksgezondheid en Milieu
SBJ	Samen Sterk Stichting Welzijn, Bibliotheek, Jongerenwerk
SPUK	Specifieke Uitkering
SWOP	Stichting Welzijn en Ondersteuning Pijnacker-Nootdorp
VtV	Volksgezondheid Toekomst Verkenning
VSMW	Voorschools Maatschappelijk Werk
WEB	Wet Educatie en Beroepsmiddelen
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WPG	Wet Publieke Gezondheid
WSD	Westland Schieland Delfland